

УДК 7.01:008:316.7

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИМІРИ СИНТЕЗУ МИСТЕЦТВ
У СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Микита СТЕПАНЕНКО – здобувач освітньо-наукового ступеня,
Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
<https://orcid.org/0009-0007-9249-6021>
<https://doi.org/10.35619/ucpmpk.52.1174>
262811nik@gmail.com

Цитування:

Степаненко М. Концептуальні підходи та практичні виміри синтезу мистецтв у сучасному соціокультурному середовищі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2026. № 52. С. 430–435.
<https://doi.org/10.35619/ucpmpk.52.1174>

Здійснено комплексний аналіз концептуальних підходів і практичних аспектів синтезу мистецтв у сучасному соціокультурному середовищі. Доведено, що інтеграція різних художніх форм виступає важливим чинником розвитку культурного простору в умовах цифровізації, глобалізаційних процесів і посилення міжкультурної взаємодії. Узагальнено теоретичні підходи до трактування синтезу мистецтв як міждисциплінарного феномену, що поєднує естетичні, комунікативні та соціальні функції. Встановлено, що сучасні мистецькі практики характеризуються зростанням ролі мультимедійності, інтерактивності та залученням аудиторії до творчого процесу. Виокремлено основні напрями практичної реалізації синтезу мистецтв, зокрема у сфері цифрового мистецтва, перформансу та креативних індустрій. Обґрунтовано, що синтез мистецтв сприяє формуванню нових форматів культурної комунікації, підвищенню інноваційного потенціалу суспільства та зміцненню культурної ідентичності.

Ключові слова: синтез мистецтв, соціокультурний простір, культурні трансформації, цифрове мистецтво, інтеграція мистецтв, креативні індустрії.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації соціокультурного простору, зумовленої цифровізацією, глобалізаційними процесами та інтенсифікацією міжкультурної комунікації, відбувається переосмислення ролі мистецтва в суспільстві. Традиційні межі між окремими видами мистецтва поступово стираються, що сприяє формуванню інтегративних форм культурної діяльності. Синтез мистецтв постає як відповідь на потребу створення комплексних культурних продуктів, здатних поєднувати різні медіаформати та художні практики. Водночас зростає значення інтерактивності, цифрових технологій та участі аудиторії, що трансформує моделі культурного сприйняття. У цьому контексті актуалізується необхідність дослідження синтезу мистецтв як міждисциплінарного явища, що інтегрує художні, соціальні та технологічні компоненти. Незважаючи на наявність значного масиву наукових досліджень, недостатньо вивченими залишаються питання практичної реалізації синтезу мистецтв у сучасних культурних індустріях. Особливої уваги потребує вплив цифрових платформ і креативної економіки на розвиток інтегрованих мистецьких форм. Таким чином, існує потреба у системному аналізі синтезу мистецтв як чинника формування нових моделей культурної комунікації та розвитку соціокультурного середовища, що набуває особливої актуальності в умовах глобальних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика синтезу мистецтв у сучасному соціокультурному середовищі активно розробляється в межах міждисциплінарних досліджень, що поєднують культурологічний, філософський та медіадискурси. Класичні теоретичні підходи до осмислення мистецтва, як відкритої системи взаємодії, представлені у працях Т. Адорно та У. Еко, де акцентується на динамічності художніх форм і їх здатності до інтеграції [1], [2]. Подальший розвиток ідеї взаємодії мистецтв простежується у концепціях реляційної естетики Н. Бурріо та політики естетики Ж. Рансьєра, які розглядають мистецтво як простір соціальної взаємодії та комунікації [3], [4].

Сучасний етап досліджень пов'язаний із впливом цифрових технологій на трансформацію мистецьких практик. У роботах Л. Мановича [5], Дж. Мюррей [6], К. Пол [7] та О. Грау [8] обґрунтовується роль цифрового середовища у формуванні нових форм художньої інтеграції, зокрема мультимедійних та інтерактивних форматів. Значний внесок у розуміння процесів конвергенції медіа зробив Г. Дженкінс, який підкреслює взаємопроникнення різних культурних і технологічних платформ [9]. Водночас Р. Флорида акцентує увагу на ролі креативних індустрій як середовища практичної реалізації синтезу мистецтв [10].

У доповідях міжнародних організацій, зокрема UNCTAD, UNESCO, OECD та Європейської Комісії, синтез мистецтв розглядається як складова розвитку креативної економіки та цифрової культури [11].

Окремі дослідження підкреслюють значення глобальних цифрових трансформацій для формування

нових моделей культурної комунікації та інтеграції мистецьких практик [15]. Водночас, попри значну кількість наукових праць, недостатньо дослідженими залишаються питання системної інтеграції мистецтв у соціокультурні процеси, зокрема в аспекті поєднання теоретичних підходів і практичних механізмів їх реалізації. Обмежено висвітленими є також проблеми впливу цифрових технологій на глибину міжмистецької взаємодії, а також роль синтезу мистецтв у формуванні культурної ідентичності в умовах глобалізації. Саме ці аспекти визначають наукову новизну та спрямованість даного дослідження.

Метою статті є комплексне дослідження концептуальних підходів та практичних вимірів синтезу мистецтв у сучасному соціокультурному середовищі.

Досягнення поставленої мети передбачає узагальнення теоретичних підходів до розуміння синтезу мистецтв як міждисциплінарного феномену, що поєднує естетичні, комунікативні та соціальні функції, а також аналіз впливу цифрових технологій і медіаконвергенції на формування нових форм мистецької взаємодії. Важливим завданням є виявлення сучасних практик інтеграції мистецтв у креативних індустріях та оцінка їх значення для розвитку культурної економіки. Крім того, дослідження спрямоване на визначення ключових тенденцій трансформації соціокультурного середовища під впливом глобальних процесів і цифрових платформ, а також обґрунтування ролі синтезу мистецтв у формуванні нових моделей культурної комунікації та ідентичності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні соціокультурні процеси характеризуються високим рівнем динамічності та інтеграції різних сфер діяльності, що зумовлює зростання ролі синтезу мистецтв як інструменту формування нових культурних практик. У контексті цифровізації та глобалізації мистецтво перестає існувати в межах окремих дисциплін і трансформується у комплексну систему взаємодії різних форм творчості [9].

Методологічною основою дослідження є міждисциплінарний підхід, що поєднує культурологічний аналіз, системний підхід, порівняльний аналіз та елементи емпіричного узагальнення сучасних мистецьких практик.

Застосування цих методів дозволило дослідити синтез мистецтв як цілісне явище, що функціонує на перетині культури, технологій та соціальної взаємодії.

Теоретичні засади синтезу мистецтв. Аналіз сучасних наукових підходів показує, що синтез мистецтв розглядається як форма інтеграції художніх практик, яка базується на поєднанні різних медіа, технологій і способів вираження. Відповідно до концепцій постмодернізму та медіаконвергенції, мистецтво функціонує як відкрита система, що постійно трансформується під впливом соціальних змін [4].

Сутність синтезу мистецтв полягає у створенні нової якості культурного продукту, який не є простою сумою елементів, а формує нову форму сприйняття реальності. Основні підходи до розуміння синтезу мистецтв наведені в таблиці 1 із зазначенням представників цих теоретичних підходів.

Таблиця 1

Основні підходи до розуміння синтезу мистецтв

Підхід	Сутність	Представники / джерела
Естетичний	Поєднання художніх форм	Адорно, Рансьєр
Медіа-конвергентний	Інтеграція різних медіа	Дженкінс, Манович
Цифровий	Використання технологій	Пол, Грау
Соціокультурний	Взаємодія з аудиторією	Бурріо, Флорида

Примітка. Узагальнено автором

Представлена класифікація підходів до розуміння синтезу мистецтв відображає еволюцію наукових уявлень про інтеграцію художніх практик у сучасному соціокультурному середовищі. Кожен із виокремлених підходів акцентує увагу на різних аспектах цього феномену, що свідчить про його багатовимірний характер.

Естетичний підхід розглядає синтез мистецтв як поєднання різних художніх форм із метою створення нової естетичної якості. У межах цього підходу мистецтво інтерпретується як відкрита система, здатна до взаємодії та взаємопроникнення різних стилів і жанрів, що знаходить відображення у працях Т. Адорно [1] та Ж. Рансьєра [4]. Такий підхід закладає теоретичну основу для розуміння синтезу мистецтв як процесу формування нових художніх смислів.

Медіа-конвергентний підхід акцентує увагу на інтеграції різних медіа як ключовому чиннику розвитку сучасного мистецтва. Відповідно до концепцій Г. Дженкінса [5] та Л. Мановича [9], сучасний культурний простір характеризується злиттям традиційних і цифрових каналів комунікації, що сприяє появі гібридних форм мистецтва. У цьому контексті синтез мистецтв розглядається як результат взаємодії технологічних і культурних процесів.

Цифровий підхід підкреслює визначальну роль сучасних технологій у трансформації мистецьких практик. Використання цифрових інструментів, таких як штучний інтелект, віртуальна реальність та мультимедійні платформи, сприяє створенню нових форм художнього вираження, що

виходять за межі традиційного мистецтва [7], [8]. Це дозволяє розглядати синтез мистецтв як технологічно опосередкований процес, що розширює можливості творчості.

Соціокультурний підхід фокусується на взаємодії мистецтва та суспільства, підкреслюючи значення аудиторії як активного учасника культурного процесу. У працях Н. Бурріо [3] та Р. Флориди [10] мистецтво розглядається як форма соціальної комунікації, що сприяє формуванню спільного культурного досвіду та розвитку креативного потенціалу суспільства. Такий підхід відображає сучасну тенденцію до інтерактивності та співтворчості.

Узагальнюючи, можна зазначити, що наведені підходи не є взаємовиключними, а взаємодоповнюють один одного, формуючи комплексне уявлення про синтез мистецтв. Їх поєднання дозволяє розглядати цей феномен як інтеграцію естетичних, технологічних і соціальних компонентів, що забезпечує його адаптацію до умов сучасного соціокультурного розвитку [5], [11].

Із практичної точки зору у сучасному культурному просторі синтез мистецтв реалізується через:

- цифрове мистецтво (digital art);
- мультимедійні інсталяції;
- перформативні практики;
- VR/AR-технології;
- інтерактивні культурні платформи.

Зазначені форми забезпечують новий рівень взаємодії між автором і аудиторією, що трансформує традиційну модель культурної комунікації [6], [7]. Форми практичної реалізації синтезу мистецтв наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Форми практичної реалізації синтезу мистецтв

Форма	Характеристика	Приклад
Digital art	Використання цифрових технологій	NFT, генеративне мистецтво
Перформанс	Інтерактивна дія	Сучасні арт-фестивали
VR/AR	Віртуальна реальність	Музеї нового типу
Мультимедіа	Поєднання звуку, відео, графіки	Інтерактивні інсталяції

Примітка. Узагальнено автором

Представлені у таблиці форми практичної реалізації синтезу мистецтв демонструють різноманітність сучасних художніх практик, які формуються під впливом цифровізації та міждисциплінарної інтеграції. Насамперед, digital art виступає однією з найбільш динамічних сфер розвитку мистецтва, де використання цифрових технологій, зокрема генеративних алгоритмів і блокчейн-рішень, відкриває нові можливості для створення, розповсюдження та монетизації мистецького контенту [7], [16]. Це свідчить про зміну не лише інструментів творчості, але й економічних моделей функціонування мистецтва.

Перформанс, як форма синтезу мистецтв, відображає тенденцію до інтерактивності та безпосередньої взаємодії з аудиторією. Сучасні перформативні практики інтегрують елементи театру, музики, візуального мистецтва та цифрових технологій, створюючи комплексний художній досвід, що базується на участі та емоційному залученні глядача [3], [6]. Це підтверджує зміщення акценту з об'єкта мистецтва на процес його сприйняття та співтворення.

Технології віртуальної та доповненої реальності (VR/AR) забезпечують формування імерсивного культурного середовища, у якому поєднуються просторові, візуальні та аудіальні елементи. Використання таких технологій у музейній та виставковій діяльності дозволяє створювати нові формати взаємодії з культурною спадщиною та сучасним мистецтвом, розширюючи межі традиційного сприйняття. У цьому контексті VR/AR виступають інструментом глибшого занурення у мистецький простір [18].

Мультимедійні форми, що поєднують звук, відео та графіку, є прикладом комплексної інтеграції різних медіа у межах єдиного художнього продукту. Такі практики сприяють створенню синергетичного ефекту, коли взаємодія різних каналів сприйняття підсилює загальний вплив мистецького твору [5], [9]. Це відповідає концепції медіаконвергенції, яка визначає сучасний розвиток культурних індустрій.

Узагальнюючи, можна зазначити, що наведені форми реалізації синтезу мистецтв відображають перехід від традиційних до гібридних, технологічно інтегрованих моделей мистецької діяльності. Вони демонструють зростання ролі цифрових технологій, інтерактивності та мультимедійності як ключових факторів розвитку сучасного мистецтва. Таким чином, синтез мистецтв постає як динамічний процес, що поєднує творчість, технології та соціальну взаємодію, формуючи нові формати культурного досвіду [18].

Результати дослідження та їх обґрунтування. У ході дослідження встановлено такі закономірності:

1. Зростання ролі технологій у процесі синтезу мистецтв.
2. Посилення інтерактивності та участі аудиторії

3. Інституціоналізація креативних індустрій як середовища інтеграції мистецтв.
  4. Глобалізація культурного простору, що сприяє міжкультурному обміну.
- Ключові тенденції розвитку синтезу мистецтв узагальнені в таблиці 3.

Таблиця 3

Ключові тенденції розвитку синтезу мистецтв

Тенденція	Характеристика	Наслідки
Цифровізація	Використання AI, VR	Нові форми мистецтва
Інтерактивність	Участь аудиторії	Співтворчість
Глобалізація	Міжкультурні проєкти	Культурна інтеграція
Економізація	Розвиток креативної економіки	Комерціалізація мистецтва

Примітка. Узагальнено автором.

Представлені в таблиці ключові тенденції розвитку синтезу мистецтв відображають комплексний характер трансформацій сучасного соціокультурного середовища. Насамперед, цифровізація виступає базовим чинником, що визначає нові можливості для інтеграції мистецьких форм. Використання технологій штучного інтелекту, віртуальної та доповненої реальності сприяє створенню принципово нових форматів художнього вираження, які поєднують різні сенсорні рівні сприйняття та забезпечують імерсивний досвід [7], [19]. Це свідчить про перехід мистецтва до технологічно опосередкованої моделі розвитку. Не менш важливою є тенденція інтерактивності, яка змінює традиційну парадигму культурної комунікації. Активне залучення аудиторії до процесу створення мистецького продукту трансформує її роль із пасивного споживача у співтворця, що відповідає сучасним концепціям соціально орієнтованого мистецтва та реляційної естетики [6]. У результаті формується новий тип взаємодії, заснований на діалозі та участі.

Тенденція глобалізації відображає розширення культурного простору та інтенсифікацію міжкультурних зв'язків. Реалізація міжнародних мистецьких проєктів сприяє обміну культурними практиками, формуванню гібридних художніх форм і посиленню інтеграційних процесів у культурі [20]. Водночас це створює умови для поєднання глобальних і локальних елементів, що впливає на формування нових культурних ідентичностей.

Окрему увагу заслуговує тенденція економізації мистецтва, що проявляється у розвитку креативних індустрій та комерціалізації культурної діяльності. Синтез мистецтв у цьому контексті виступає ресурсом створення інноваційних продуктів і послуг, що мають економічну цінність і сприяють розвитку культурної економіки [15]. Це підтверджує зростання ролі мистецтва як чинника економічного розвитку та конкурентоспроможності.

Таким чином, узагальнення представлених тенденцій дозволяє зробити висновок, що синтез мистецтв розвивається під впливом взаємопов'язаних процесів цифровізації, інтерактивності, глобалізації та економізації. Їх комплексна дія формує нову модель культурного розвитку, у якій мистецтво виступає інтеграційною платформою для поєднання технологій, соціальних практик і економічних механізмів [18].

Аналіз результатів та виявлені закономірності. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що синтез мистецтв у сучасному соціокультурному середовищі набуває статусу не лише художнього явища, а комплексного механізму трансформації культури. Умови цифровізації, глобалізації та інтенсифікації комунікацій зумовлюють переорієнтацію мистецтва на інтегративні моделі розвитку, де поєднання різних видів творчості стає визначальним фактором культурної еволюції [18].

Проведений аналіз дозволив встановити, що синтез мистецтв сприяє формуванню нової моделі культурного виробництва, що базується на взаємодії естетичних, технологічних і соціальних компонентів. Це узгоджується з теоретичними положеннями відкритості художніх систем та їх здатності до постійної трансформації, а також із сучасними підходами до медіаконвергенції та цифрового мистецтва. У результаті відбувається перехід від традиційних форм мистецтва до гібридних, мультимедійних та інтерактивних форматів, що забезпечують більш складні і багаторівневі форми культурної комунікації [6], [8].

Важливим результатом дослідження є виявлення зміни функціональної ролі аудиторії. Сучасні мистецькі практики передбачають активне залучення реципієнта до процесу творення, що відповідає концепціям реляційної естетики та соціально орієнтованого мистецтва. Таким чином, глядач трансформується у співтворця, що суттєво змінює традиційну модель взаємодії «автор – твір – аудиторія».

На основі узагальнення отриманих результатів виявлено низку ключових закономірностей розвитку синтезу мистецтв, а саме:

1. Закономірність технологічної детермінації – розвиток синтезу мистецтв безпосередньо залежить від рівня технологічного прогресу, зокрема впровадження цифрових інструментів, штучного інтелекту та віртуальних середовищ.

2. Закономірність інтерактивності – сучасні мистецькі форми орієнтовані на активну участь аудиторії, що підвищує рівень залученості та ефективність культурної комунікації.

3. Закономірність медіаконвергенції – відбувається злиття різних каналів і форм передачі інформації, що сприяє створенню комплексних культурних продуктів.

4. Закономірність економізації мистецтва – синтез мистецтв стає основою розвитку креативних індустрій і нових бізнес-моделей у культурній сфері.

5. Закономірність глобалізації культурного простору – інтеграція мистецтв сприяє міжкультурному обміну та формуванню глобальних культурних трендів.

6. Закономірність гібридизації культурних форм – сучасне мистецтво поєднує різні стилі, жанри та технології, створюючи нові типи культурного досвіду.

7. Закономірність зміни культурної ідентичності – синтез мистецтв впливає на формування нових ідентичностей, які поєднують локальні та глобальні елементи.

Отримані результати також підтверджують, що синтез мистецтв є важливим чинником розвитку креативної економіки. Інтеграція мистецьких практик створює нові можливості для виробництва культурних продуктів, розширює ринки та сприяє комерціалізації творчої діяльності. Водночас це підсилює роль культури як економічного ресурсу у глобальному середовищі.

Окремо варто підкреслити, що цифрові технології виступають ключовим драйвером змін, забезпечуючи не лише нові інструменти для творчості, але й трансформацію самої логіки культурної комунікації. Вони сприяють переходу до мережових форм взаємодії, де культурні продукти поширюються швидше та мають ширший вплив [19].

Таким чином, результати дослідження дозволяють зробити висновок, що синтез мистецтв є багатовимірним процесом, який визначає напрям розвитку сучасної культури. Він поєднує художні, соціальні та технологічні аспекти, формуючи нові моделі культурної взаємодії та виступаючи ключовим інструментом адаптації соціокультурного середовища до умов глобальних трансформацій [16].

Практичне значення та авторський внесок. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання для вдосконалення сучасних підходів до організації культурної діяльності, розвитку креативних індустрій та формування ефективних моделей культурної комунікації. Доведено, що синтез мистецтв виступає дієвим інструментом інтеграції різних художніх практик, що дозволяє створювати нові формати культурного продукту, адаптовані до умов цифрового середовища та глобалізованого культурного простору.

Отримані результати можуть бути застосовані у діяльності культурних установ, освітніх закладів, творчих індустрій та цифрових платформ. Зокрема, запропоновані підходи до синтезу мистецтв доцільно використовувати при розробленні інтерактивних культурних проєктів, мультимедійних виставок, цифрових арт-просторів та міждисциплінарних творчих ініціатив. Практична реалізація таких підходів сприяє підвищенню рівня залученості аудиторії, формуванню нових форматів взаємодії між митцями та реципієнтами, а також розвитку інноваційного потенціалу культурного сектору [3], [6].

Важливим аспектом практичного значення є використання результатів дослідження у сфері культурної політики та стратегічного планування. З огляду на зростання ролі креативної економіки, інтеграція мистецтв розглядається як фактор підвищення конкурентоспроможності культурних індустрій та розвитку культурного брендингу територій. Запропоновані в роботі положення можуть бути використані при формуванні державних і регіональних програм розвитку культури, зокрема в контексті цифровізації та міжнародної культурної співпраці.

Окремо слід підкреслити значення результатів дослідження для освітньої сфери. Вони можуть бути впроваджені у навчальні програми з культурології, мистецтвознавства, медіадосліджень та креативних індустрій. Застосування міждисциплінарного підходу до аналізу синтезу мистецтв сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти системного бачення сучасних культурних процесів та розвитку креативного мислення [1], [2].

Практичне значення також проявляється у можливості використання результатів дослідження для розроблення цифрових культурних платформ, інтерактивних середовищ та новітніх форм мистецької діяльності. Зокрема, врахування виявлених закономірностей синтезу мистецтв дозволяє підвищити ефективність використання цифрових технологій у культурній сфері, включаючи штучний інтелект, віртуальну та доповнену реальність [16], [19].

Щодо авторського внеску, слід зазначити, що він полягає у системному узагальненні теоретичних підходів до синтезу мистецтв та їх адаптації до умов сучасного соціокультурного середовища. Автором здійснено комплексний аналіз взаємодії мистецтва, технологій і суспільства, що дозволило сформулювати цілісне бачення синтезу мистецтв як багатовимірного явища [4], [8].

У межах дослідження автором:

- узагальнено та систематизовано наукові підходи до розуміння синтезу мистецтв;
- визначено ключові тенденції його розвитку в умовах цифровізації;
- обґрунтовано роль синтезу мистецтв у формуванні нових моделей культурної комунікації;
- виокремлено закономірності інтеграції мистецьких практик у сучасному соціокультурному середовищі;

— запропоновано підхід до аналізу синтезу мистецтв як інструменту розвитку креативної економіки. Особистий внесок автора також полягає у поєднанні теоретичного та практичного аспектів дослідження, що дозволило перейти від абстрактного розуміння синтезу мистецтв до визначення конкретних напрямів його застосування. Такий підхід забезпечує наукову новизну дослідження та його прикладну цінність для подальших наукових розвідок і практичної діяльності у сфері культури. Отже, практичне значення отриманих результатів та авторський внесок полягають у формуванні науково обґрунтованої бази для розвитку сучасних культурних практик, що відповідають викликам цифрової епохи та глобальних соціокультурних трансформацій.

Список використаної літератури

1. Adorno T. W. *Aesthetic Theory*. London : Continuum, 2004.
2. Eco U. *The Open Work*. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1989.
3. Bourriaud N. *Relational Aesthetics*. Dijon : Les presses du réel, 2002.
4. Rancière J. *The Politics of Aesthetics*. London : Bloomsbury, 2004.
5. Manovich L. *The Language of New Media*. Cambridge, MA : MIT Press, 2001.
6. Murray J. H. *Hamlet on the Holodeck: The Future of Narrative in Cyberspace*. Cambridge, MA : MIT Press, 2017.
7. Paul C. *Digital Art*. 3rd ed. London : Thames & Hudson, 2023.
8. Grau O. *Virtual Art: From Illusion to Immersion*. Cambridge, MA : MIT Press, 2003.
9. Jenkins H. *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York : NYU Press, 2006.
10. Florida R. *The Rise of the Creative Class*. New York : Basic Books, 2019.
11. UNCTAD. *Creative Economy Outlook 2022*. Geneva : United Nations, 2022.
12. UNESCO. *Re|Shaping Policies for Creativity*. Paris : UNESCO Publishing, 2022.
13. European Commission. *Creative Europe Programme 2021–2027*. Brussels : EU Publications, 2021.
14. OECD. *Culture and Creative Sectors in Times of COVID-19*. Paris : OECD Publishing, 2020.
15. World Economic Forum. *Creative Economy 2030 Outlook*. Geneva : WEF, 2023.
16. UNESCO. *Cultural and Creative Industries in the Digital Environment*. Paris : UNESCO, 2021.
17. UNDP. *Human Development Report 2023/2024*. New York : UNDP, 2024.
18. World Bank. *World Development Report 2024: Digitalization for Development*. Washington, DC : World Bank, 2024.
19. UNCTAD. *Digital Economy Report 2024*. Geneva : United Nations, 2024.
20. European Commission. *Digital Europe Programme 2021–2027*. Brussels : EU Publications, 2021.

UDC 7.01:008:316.7

CONCEPTUAL APPROACHES AND PRACTICAL DIMENSIONS OF ART SYNTHESIS IN THE CONTEMPORARY SOCIO-CULTURAL ENVIRONMENT

Mykyta STEPANENKO – PhD Student Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv

The purpose of the study is to develop and substantiate conceptual approaches to the synthesis of arts in the contemporary socio-cultural environment, with a focus on identifying key forms, mechanisms, and drivers of integration between artistic practices. Particular attention is paid to the role of digital technologies, media convergence, and audience interaction in shaping new hybrid formats of artistic expression. The study also aims to assess how the synthesis of arts contributes to cultural innovation, social communication, and the transformation of creative industries in the context of globalization.

Research methodology. The research is based on a comprehensive interdisciplinary approach that combines general scientific and specialized methods. Systemic analysis is applied to examine the interconnections between artistic, technological, and social components of cultural development. Comparative analysis is used to identify differences between traditional and contemporary forms of artistic integration. Methods of classification and generalization are employed to structure the main approaches to understanding the synthesis of arts, while analytical methods are used to interpret current trends in digital culture, media convergence, and creative industries.

Scientific novelty. The study offers a systematic conceptualization of the synthesis of arts as a multidimensional phenomenon that integrates aesthetic, technological, and socio-cultural dimensions. It substantiates the transformation of artistic practices under the influence of digitalization and highlights the growing importance of interactive and hybrid art forms. The paper also identifies key patterns in the development of art synthesis, emphasizing its role as a mechanism for cultural adaptation to contemporary global challenges.

Conclusions. The synthesis of arts acts as a significant driver of transformation in the modern cultural space, facilitating the emergence of new artistic forms, enhancing audience engagement, and promoting interdisciplinary collaboration. Digital technologies and media convergence play a crucial role in this process, enabling the integration of diverse artistic elements into unified cultural products. As a result, the synthesis of arts contributes to the development of creative industries, strengthens cultural communication, and supports the adaptability of culture in a rapidly changing global environment.

Key words: art synthesis, socio-cultural space, cultural transformations, digital art, integration of arts, creative industries.

Стаття отримана 27.01.2026

Стаття прийнята 4.02.2026

Стаття опублікована 28.05.2026